

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město

tel. 257 042 094, ID datové schránky: qr9ab9x

e-mail: arbitr@finarbitr.cz

www.finarbitr.cz

Evidenční číslo:

FA/30307/2017

Spisová značka (uvádějte vždy
v korespondenci):

FA/PS/538/2016

N á l e z

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 26. 4. 2016 podle § 8 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi na návrh ■ (dále jen „Navrhovatel“) proti společnosti Česká spořitelna, a.s., IČO 45244782, se sídlem Olbrachtova 1929/62, 140 00 Praha 4, zapsané v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, spisová značka B 1171 (dále jen „Instituce“), vedeném podle tohoto zákona a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), o náhradě škody ve výši 8.112 Kč, o poskytnutí přiměřeného zadostiučinění ve výši 591.888 Kč, o určení neplatnosti dodatku ke smlouvě o úvěru ze dne 16. 7. 2013, o vydání bezdůvodného obohacení ve výši 3.753,40 Kč a ve věci určení, že Instituci nevzniklo právo na zápis negativního záznamu o Navrhovateli v registru SOLUS, takto:

I. Řízení se v části, ve které se navrhovatel ■ domáhá po instituci Česká spořitelna, a.s., IČO 45244782, se sídlem Olbrachtova 1929/62, 140 00 Praha 4, vydání bezdůvodného obohacení ve výši 329,02 Kč, které uhradil Instituci za srpen roku 2013, podle § 24 zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu zastavuje.

II. Návrh se ve zbývající části podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi zamítá.

O d ů v o d n ě n í :

1 Předmět řízení před finančním arbitrem a zkoumání podmínek řízení

Navrhovatel se domáhá náhrady škody a nemajetkové újmy, kterou mu Instituce způsobila tím, že blokovala peněžní prostředky na platebním účtu, který pro něho vedla, protože exekuce příkázáním pohledávky z platebního účtu Navrhovatele byla nařízena neoprávněně.

Navrhovatel se domáhá určení, že dodatek smlouvy o úvěru, který uzavřel s Institucí, je neplatný, protože ho se spoludlužníkem uzavřeli v tísní. Navrhovatel se domáhá vydání bezdůvodného obohacení, které představují peněžní prostředky, které Instituce Navrhovateli neoprávněně naúčtovala v souvislosti s úhradami pravidelných měsíčních splátek na úvěrovém účtu. Navrhovatel se současně domáhá, aby finanční arbitr uložil Instituci povinnost zajistit

výmaz záznamu o Navrhovateli z registru dlužníků, protože jeho dluh na úvěrovém účtu vznikl v důsledku neoprávněné blokáce platebních prostředků na platebním účtu.

Finanční arbitr zjistil, že Navrhovatel a Instituce dne 6. 12. 2007 uzavřeli Dohodu o změně Smlouvy o sporožirovém účtu (dále jen „Dohoda o změně Smlouvy o účtu“), podle které s Institucí uzavřel dne 5. 2. 2003 smlouvu o sporožirovém účtu (dále jen „Smlouva o účtu“), na základě které mu Instituce zřídila sporožirový účet č. ■ (dále jen „Platební účet“). Dohoda o změně Smlouvy o účtu označuje v článku II. odst. 9 za svou nedílnou součást Všeobecné obchodní podmínky České spořitelny, a.s., v tomto případě účinné od 1. 7. 2007 (dále jen „Všeobecné podmínky“).

Smlouva o účtu je smlouvou o běžném účtu ve smyslu § 708 an. zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „obchodní zákoník“), resp. ve znění účinném ke dni uzavření Smlouvy o účtu. Smlouva o účtu je současně rámcovou smlouvou o platebních službách ve smyslu § 74 odst. 1 písm. a) zákona č. 284/2009 Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o platebním styku“), protože se v ní Instituce zavázala pro Navrhovatele provádět platební transakce jednotlivě neurčené, což vyplývá z článku II. odst. 2 Dohody o změně Smlouvy o účtu, podle kterého se Instituce „zavazuje přijímat na uvedený Účet vklady a platby a uskutečňovat z něj výplaty a platby“. Instituce se tedy zavázala provádět hotovostní a bezhotovostní transakce na Platebním účtu.

Platební účet, který Instituce pro Navrhovatele na základě Smlouvy o účtu vede, je platebním účtem podle § 2 odst. 1 písm. b) zákona o platebním styku, protože slouží k provádění platebních transakcí podle § 2 odst. 1 písm. a) zákona o platebním styku bez dispozičních omezení, tj. ke vkladům peněžních prostředků na platební účet, výběrům peněžních prostředků z platebního účtu a převodům peněžních prostředků.

Finanční arbitr zjistil, že Navrhovatel a ■ (dále jen „Spoludlužník“ a společně s Navrhovatelem též jako „Spoludlužníci“), uzavřeli s Institucí dne 10. 2. 2011 smlouvu o úvěru, kterou se Instituce zavázala zřídit Spoludlužníkům účet číslo ■ (dále jen „Úvěrový účet“) a poskytnout jim úvěr ve výši 300.000 Kč (dále jen „Úvěr“), a Spoludlužníci se zavázali společně a nerozdílně splácet poskytnutý úvěr 84 měsíčními splátkami ve výši 5.544 Kč (dále jen „Smlouva o úvěru“).

Finanční arbitr zjistil, že Spoludlužníci uzavřeli s Institucí dne 16. 7. 2013 Dodatek ke smlouvě o úvěru, ve kterém si strany smlouvy sjednaly změnu splatnosti pravidelné měsíční splátky (dále jen „Dodatek ke Smlouvě o úvěru“).

Smlouva o úvěru je podle svého označení i obsahu ke dni jejího uzavření smlouvou o úvěru podle § 497 obchodního zákoníku ve znění účinném v době uzavření Smlouvy o úvěru. Smlouva o úvěru je současně smlouvou o spotřebitelském úvěru uzavřenou v režimu zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o spotřebitelském úvěru“), protože ji uzavřeli spotřebitelé a podnikatel a jejím předmětem je úvěr, který není vyloučen z režimu zákona o spotřebitelském úvěru.

Registr dlužníků SOLUS je společná databáze údajů vytvořená na základě informací, které si vzájemně poskytují banky, stavební spořitelny, nebankovní finanční instituce, poskytovatelé telekomunikačních služeb, distributoři energií, poskytovatelé P2P půjček a další společnosti z oblasti obchodu a služeb mj. o smluvních (úvěrových) vztazích mezi členy SOLUS zájmové sdružení právnických osob, IČO 69346925, se sídlem Antala Staška 510/38, 140 00 Praha 4 - Krč (dále jen „zájmové sdružení právnických osob SOLUS“), a jejich klienty. V rámci zájmového sdružení právnických osob SOLUS mohou jeho členové sdílet údaje o svých klientech v souladu s § 20z zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, podle kterého „[z]a účelem ochrany práv a právem chráněných zájmů prodávajících a

spotřebitelů, spočívající v posuzování schopnosti a ochoty spotřebitelů plnit své závazky, se prodávající, kterým vůči spotřebitelům vznikají pohledávky z úvěrů nebo jiné pohledávky na dlouhodobé nebo opětovné plnění, mohou prostřednictvím informačních databází (dále jen „registr“) vzájemně informovat o identifikačních údajích spotřebitelů a o záležitostech, které vypovídají o bonitě, platební morálce a důvěryhodnosti spotřebitelů, a to i v případě, kdy je jim podle jiného zákona uložena povinnost mlčenlivosti. Do činnosti registru musí být zapojeno alespoň 10 prodávajících, kteří jsou bankami podle jiného zákona upravujícího činnost bank, prodávajícími spotřebitelských úvěrů podle jiného zákona upravujícího poskytování spotřebitelských úvěrů, platebními institucemi podle jiného zákona upravujícího platební styk nebo poskytovateli platebních služeb malého rozsahu podle jiného zákona upravujícího platební styk. Registr může provozovat právnická osoba, která není prodávajícím a jejím hlavním účelem není podnikání (dále jen „provozovatel“), za podmínek stanovených tímto zákonem. Pro vzájemné informování a zpracování osobních údajů v registru není zapotřebí souhlasu spotřebitele.“

Finanční arbitr není příslušný v řízení vedeném podle zákona o finančním arbitrovi uložit instituci povinnost zajistit výmaz spotřebitele jako svého klienta z registru dlužníků SOLUS, je však v řízení vedeném na návrh spotřebitele proti finanční instituci příslušný posoudit, zda byly splněny předpoklady pro zápis v registru dlužníků SOLUS tím, že posoudí, zda informace o bonitě a důvěryhodnosti spotřebitele v souvislosti s úvěrovým vztahem s institucí a sdílené institucí v registru dlužníků SOLUS odpovídají skutečnosti.

Finanční arbitr považuje Navrhovatele i Spoludlužníka za spotřebitele podle § 1 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi, protože nezjistil, že by ve smluvním vztahu s Institucí nevystupovali jako fyzické osoby, která nejednají v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti, jak definují spotřebitele hmotněprávní předpisy.

Instituce je bankou podle zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o bankách“), tedy osobou oprávněnou mimo jiné k poskytování platebních služeb a úvěrů. Jelikož finanční arbitr při zkoumání podmínek řízení nezjistil žádné skutečnosti, které by zpochybnil, že Instituce v předmětném smluvním vztahu vystupuje v postavení poskytovatele platebních služeb nebo v postavení věřitele při nabízení, poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru, považuje finanční arbitr Instituci za instituci ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi.

K rozhodování sporu mezi Navrhovatelem a Institucí je finanční arbitr příslušný, neboť se jedná o spor spotřebitele s poskytovatelem platebních služeb při poskytování platebních služeb podle § 1 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 3 odst. 1 a 2 zákona o finančním arbitrovi, i o spor spotřebitele s věřitelem při poskytování spotřebitelského úvěru podle ustanovení § 1 odst. 1 písm. c) ve spojení s ustanovením § 3 odst. 1 a 2 zákona o finančním arbitrovi, když k rozhodování tohoto sporu je podle § 7 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský soudní řád“), dána pravomoc českého soudu.

2 Tvrzení Navrhovatele

Navrhovatel tvrdí, že Krajský soud v Ústí nad Labem usnesením ze dne 11. 3. 2014, sp. zn. 9 C 23/2014, potvrdil, že exekuce příkázáním pohledávky z Platebního účtu ve výši 1.086 Kč s příslušenstvím ve výši 17.697 Kč včetně nákladů exekuce nařízené dne 4. 2. 2013 Exekučním příkazem (dále jen „Exekuce“) byla usnesením Okresního soudu v Litoměřicích ze dne 1. 11. 2013, č. j. 18. EXE 8344/2012-44 (dále jen „Usnesení o zastavení exekuce“) zastavena oprávněně, neboť rozhodčí nález nebyl způsobilým exekučním titulem.

Navrhovatel tvrdí, že Instituce v rámci Exekuce blokovala Platební účet neoprávněně, neboť usnesení Okresního soudu v Litoměřicích, o nařízení exekuce ze dne 22. 8. 2012, č. j. 18. EXE 8344/2012-11 (dále jen „Usnesení o nařízení exekuce“), Exekuční příkaz ani příkaz k úhradě nákladů exekuce ze dne 30. 11. 2012, č. j. 040 Ex 3565/12-9 (dále jen „Příkaz k úhradě nákladů exekuce“) nebyly před zablokováním účtu pravomocné.

Navrhovatel potvrzuje, že částku 14.309,71 Kč, která byla z Platebního účtu převedena na účet soudního exekutora ■ (dále jen „Soudní exekutor“) č. ■ (dále jen „Účet Soudního exekutora“) v rámci Exekuce, obdržel zpět („*sice tyto peníze jsem dostal zpět*“), ale namítá, že „*za toto období mě vznikly dluhy*“, protože Instituce v důsledku zablokování účtu neprovedla platební transakce, které provést měla, například inkasa splátek Úvěru, a současně mu neoprávněně naučtovala poplatky a úroky z prodlení na Úvěrovém účtu.

Navrhovatel tvrdí, že se o Exekuci dozvěděl dne 22. 2. 2013, když si na pokladnu pobočky Instituce přišel vybrat část důchodu. Navrhovatel tvrdí, že současně toho dne na pobočce požádal o výplatu dvojnásobku životního minima z Platebního účtu a potvrzuje, že mu Instituce částku ve výši dvojnásobku životního minima vyplatila tak, že z Platebního účtu dne 22. 2. 2013 vybral částku 2.839 Kč a dne 25. 2. 2013 částku 3.981 Kč.

Navrhovatel namítá, že vyplacená částka dvojnásobku životního minima neodpovídá částce, kterou mu Instituce měla „*podle § 278 a § 279 odst. 3 občanského soudního řádu*“ vyplatit, protože „*Měli mě vyplatit 9 115kč tj. leden 2013 za únor 9 145kč ,strženo bylo 1 539kč.*“

Navrhovatel tvrdí, že ho Instituce „*[o]brala o důchod za měsíc leden, únor, březen a duben za rok 2013*“, současně ale potvrzuje, že „*za duben až 24 dubna 2013 mě posílali důchod na složenku.*“

Navrhovatel po Instituci požaduje „*[z]aplacení neoprávněných poplatků a úroku*“ v celkové výši 11.865,40 Kč, konkrétně Navrhovatel požaduje zaplacení částky 339,12 Kč „*od 13. 3. 2013 do 31. 3. 2013*“; částky 419,66 Kč „*od 5. 4. 2013 do 30. 4. 2013*“; částky 333,57 Kč „*od 6. 5. 2013 do 31. 5. 2013*“; částky 350,72 Kč „*od 12. 6. 2013 do 30. 6. 2013*“; částky 329,31 Kč „*od 15. 7. 2013 do 31. 7. 2013*“; částky 329,02 Kč „*od 12. 8. 2013 do 31. 8. 2013*“; částky 59 Kč „*od 24. 9. 2013 do 30. 9. 2013*“, částky 59 Kč „*od 24. 10. 2013 do 31. 10. 2013*“, částky 59 Kč „*od 25. 11. 2013 do 30. 11. 2013*“, částky 59 Kč „*od 23. 12. 2013 do 31. 12. 2013*“, částky 708 Kč „*od 24. 1. 2014 do 31. 12. 2014*“, částky 708 Kč „*od 23. 1. 2015 do 31. 12. 2015*“, částky 3.412 Kč, protože „*nebyla provedena úhrada 3 412.kč nikde nejsou tyto úhrady vyúčtované ani zaznamenány*“; částky 2.200 Kč, protože „*vklad ze dne 24. 4. 2013 20:24 2 200,-kč podán na účet ■, úhrada nebyla provedena*“; částky 2.500 Kč, protože „*vklad na účet ■, ze dne 9. 5. 2013 11:09, 2 500 Kč příkaz k úhradě nebyl proveden*“.

Navrhovatel tvrdí, že se snažil situaci vyřešit smírnou cestou, Instituce však jeho návrhům nevyhověla, a místo toho jej přesvědčila, aby podepsal Dodatek ke Smlouvě o úvěru, protože „*to může být ještě horší, tak jsem dostal strach a podepsal jsem to. ani nám to nedali přečíst, až doma jsme zjistil že je to o čtyři měsíce prodloužené, konečná splatnost úvěru ze dne 10.2.2011, je 5.2.2018,a s obavami podepsaný dodatek ke dni 25.6.2018.,tj. o čtyři měsíce.*“ Navrhovatel tvrdí, že Dodatek Smlouvy o úvěru je neplatný.

Navrhovatel dále tvrdí, že mu jednáním Instituce vznikla nemajetková újma, která spočívá v tom, že „*[z]e mě udělali neprávem debyla, deklasovaného živila a parazita ...,od roku 2013jsem si nekoupil na sebe nic protože na to nemám, chodím po popelnicích abych měl v čem chodit oblečen.*“, Navrhovatel současně tvrdí, že „*jsem byl hospitalizován Od 17.6.2013 v ■ interní oddělení nemocnice. Tento nápor a psychika se projevila až jsem skolaboval. Tímto je omezena*

moje mobilita, tímto byl vystaven průkaz ZTP důchodce invalidita II. stupně“, a proto se Navrhovatel domáhá náhrady nemajetkové újmy ve výši 591.888 Kč.

Navrhovatel namítá, že záznam o něm a Spoludlužníkovi v registru dlužníků SOLUS je neoprávněný a po Instituci se domáhá jeho výmazu.

3 Tvrzení Instituce

Instituce namítá, že v případě Exekuce, na jejímž základě došlo k zablokování Platebního účtu, nebyla v postavení oprávněného, ale v postavení poddlužníka, a její postup tak byl zcela po právu. Instituce argumentuje, že následné zastavení exekuce nemělo ani nemohlo mít vliv na její postavení ani na jí již splněné povinnosti vyplývající z exekučních příkazů, protože poddlužník, který plnil své zákonné povinnosti, nemůže být za toto plnění následně postihován či dokonce potrestán. Instituce potvrzuje, že Navrhovatel v průběhu exekučního řízení u Instituce uplatnil svůj zákonný nárok na výplatu dvojnásobku životního minima s tím, že mu ho dne 22. 2. 2013 vyplatila ve výši 6 820 Kč. Instituce namítá, že nařízení exekuce nijak nezbavovalo Spoludlužníky plnit dluhy ze Smlouvy o úvěru a tvrdí, že na prodlení s úhradou splátek úvěru i na nepovolený záporný zůstatek účtu Navrhovatele upozorňovala podle standardních postupů, které nijak nevybočují z tržního standardu v této oblasti.

Instituce tvrdí, že Dodatek ke Smlouvě o úvěru „*byl primárně uzavřen za účelem posunutí data splatnosti z 5. dne v měsíci na 25. den*“, protože „*Navrhovatel pobíral důchod k 24. dni v měsíci a nebyl schopen splátky platit v původně sjednaném termínu, tj. k 5. dni v měsíci.*“ Instituce dále tvrdí, že „*k posunutí splatnosti z února 2018 na červen 2018 došlo nejen v důsledku výše uvedené změny data splátky, ale zejména v důsledku prodlení Navrhovatele při splácení úvěru, konkrétně v období od 13. 3. 2013 do 23. 8. 2013. Splatnost úvěru uvedená ve Smlouvě o úvěru vychází z předpokladu řádného splácení úvěru. V případě prodlení při splácení úvěru dochází v důsledku naučtování úroků z prodlení či plateb souvisejících s prodlením k odpovídajícímu prodloužení splatnosti úvěru.*“ Instituce namítá, že „*[z] výše uvedeného je zřejmé, že uzavření dodatku bylo v zájmu Navrhovatele. Není tedy zřejmé, proč by měla bankovní poradkyně Navrhovatele k uzavření dodatku nutit, natož použití výrazů tvrzených Navrhovatelem*“.

Instituce namítá, že sdílí informace o klientech a jejich úvěrových obchodech pouze do bankovního registru klientských informací (dále jen „Bankovní registr“), a nikoli do registru SOLUS. Instituce tvrdí, že negativní záznamy o Navrhovateli ve vztahu k úvěru ze Smlouvy o úvěru se týkají dlužné částky za období březen 2013 a duben 2013 a současně tvrdí, že v Bankovním registru sdílí i záznam o již ukončeném nepovoleném debetu na Platebním účtu Navrhovatele za období listopad 2013, který byl rovněž vykázan Institucí.

4 Smírné řešení sporu

Finanční arbitr v souladu s ustanovením § 1 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi vyzval účastníky řízení ke smírnému vyřešení sporu. Strany sporu finančnímu arbitrovi sdělily, že smírné řešení sporu nepovažují za reálné. Smírného řešení sporu se finančnímu arbitrovi nepodařilo dosáhnout.

5 Právní posouzení

Finanční arbitr podle § 12 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu s tímto zákonem a zvláštními právními předpisy. Podle § 12 odst. 3 zákona

o finančním arbitrovi není finanční arbitr vázán návrhem a aktivně opatřuje podklady; při svém rozhodování vychází ze skutkového stavu věci a volně hodnotí shromážděné podklady.

Finanční arbitr při rozhodování aplikuje rozhodné psané právo, posuzuje všechny shromážděné podklady samostatně i ve vzájemné souvislosti s přihlédnutím k předmětu projednávaného sporu. Finanční arbitr se tam, kde je to možné, opírá a odvolává na relevantní ustálenou judikaturu obecných soudů, Ústavního soudu nebo Soudního dvora Evropské unie. Finanční arbitr tak činí proto, aby jeho rozhodnutí bylo věcně a právně správné a přesvědčivé pro obě strany sporu, a zároveň i pro soud, který bude případně na základě žaloby kterékoli strany sporu rozhodnutí finančního arbitra přezkoumávat, rozhodnutí finančního arbitra jako správné potvrdil a žalobu proti němu zamítl.

Primárním cílem finančního arbitra je tam, kde je spotřebitel v právu, přivést strany sporu ke smírnému řešení sporu tak, aby se spotřebitel nemusel obracet na soud a nemusel hradit náklady soudního řízení, protože řízení před finančním arbitrem je bezplatné. Proto musí finanční arbitr posoudit spor zásadně podle právních předpisů a nemůže působit ve prospěch ani jedné strany sporu. Pokud se nepodaří vyřešit spor smírně, vydá finanční arbitr rozhodnutí, které může strana sporu, která s ním nebude souhlasit, napadnout u soudu. Rozhodnutí finančního arbitra, kterým by neodůvodněně upřednostnil některou stranu sporu, by soud musel zrušit a velmi pravděpodobně neúspěšné straně sporu uložil náhradu nákladů soudního řízení.

Předmětem sporu je posouzení nároku Navrhovatele na zaplacení náhrady škody ve výši 8.112 Kč a nemajetkové újmy ve výši 591.888 Kč, kterou mu Instituce způsobila neoprávněným blokováním Platebního účtu, určení neplatnosti Dodatku ke Smlouvě o úvěru, nároku na vydání bezdůvodného obohacení ve výši 3.753,40 Kč, které na straně Instituce vzniklo v důsledku neoprávněného účtování pravidelných měsíčních splátek na Úvěrovém účtu a nároku na výmaz záznamu o úhradě pravidelných měsíčních splátek po datu splatnosti Navrhovatelem z registru dlužníků SOLUS.

5.1 Skutková zjištění

Finanční arbitr ze shromážděných podkladů zjistil, že

- a) dne 22. 8. 2012 vydal Okresní soud v Litoměřicích Usnesení o nařízení exekuce;
- b) dne 30. 11. 2012 určil Soudní exekutor výši nákladů exekuce na 7.800 Kč, jak vyplývá z Příkazu k úhradě nákladů exekuce (Soudní exekutor rozhodl „o nákladech exekuce takto: - náklady exekuce celkem 7 800,00 Kč.“);
- c) dne 4. 2. 2013 Soudní exekutor nařídil exekuci příkázáním pohledávky z Platebního účtu v celkové výši včetně nákladů exekuce 26.763,96 Kč, jak vyplývá z Exekučního příkazu [„Spoukazem na ustanovení § 49 odst. 1 písm. b) Exekučního řádu nařizují exekuci příkázáním pohledávky z účtů u peněžního ústavu: Česká spořitelna, odbor ■ – platební styk, ■, ■, č. účtu: ■, povinného: ■“, „Povinný ztrácí okamžikem, kdy je peněžnímu ústavu doručen exekuční příkaz právo vybrat peněžní prostředky z účtů, použít tyto prostředky k platbám nebo s nimi jinak nakládat, a to do výše vymáhané pohledávky a jejího příslušenství a nákladů exekuce, stanovených Příkazem k úhradě nákladů exekuce, dle ust. § 87, odst. 4) e.ř. Peněžnímu ústavu se příkazuje, aby od okamžiku, kdy mu bude doručen exekuční příkaz, z účtu povinného nevyplácel, až do výše vymáhané pohledávky 1 086,00 Kč s příslušenstvím a nákladů exekuce, stanovených Příkazem k úhradě nákladů exekuce, dle ust. § 87, odst. 4) e.ř., peněžní prostředky, neprováděl na ně započtení ani jinak s nimi nenakládal. Tento příkaz se nevztahuje na peněžní prostředky dle ust. § 304b o. s. ř., za použití ust. § 52, odst. 1 e.ř. Peněžní ústav provede exekuci odepsáním vymáhané

pohledávky, jejího příslušenství a nákladů exekuce, stanovených Příkazem k úhradě nákladů exekuce, dle ust. § 87, odst. 4) e.ř., z účtů povinného okamžikem, kdy mu bude doručeno vyrozumění, že usnesení o nařízení exekuce nabylo právní moci, podle tohoto exekučního příkazu a příslušnou částku poukáže na číslo účtu ■■■, VS■■■“, „Celková pohledávka včetně nákladů exekuce činí ke dni 4.2.2013 částku 26.763,96 Kč“];

- d) dne 6. 2. 2013 v 0:05 hod. byly Exekuční příkaz a Příkaz k úhradě nákladů exekuce doručeny Instituci, jak vyplývá z dokladu o doručení Exekučního příkazu a Příkazu k úhradě nákladů exekuce Instituci („■■■“, „Datum doručení: 6.2.2013 0:05“);
- e) dne 6. 2. 2013 v 12:00:47 hod. Instituce zablokovala na Platebním účtu na základě Exekučního příkazu peněžní prostředky do výše 19.015,98 Kč, jak vyplývá ze Záznamu o blokaci 19.015,98 Kč („datum: 06/02/2013 T12:00:47.290“, „Požadovaná částka: 19 015,98“);
- f) dne 6. 2. 2013 v 12:06:21 hod. Instituce zablokovala na Platebním účtu na základě Příkazu k úhradě nákladů exekuce peněžní prostředky do výše 7.800 Kč, jak vyplývá ze Záznamu o blokaci 7.800 Kč („datum: 06/02/2013 T12:06:21.351“, „Požadovaná částka: 7 800“);
- g) z výpisu z Platebního účtu za měsíc únor 2013 vyplývá, že v období ode dne 6. 2. 2013 do dne 22. 2. 2013 Instituce neprovedla z Platebního účtu:
1. dne 14. 2. 2013 platební příkaz ve výši 135 Kč na účet č. ■■■ („14.2.2013“, „neprovedená trvalá platba“, „nedostatečný zůstatek - rezervace“, „KI: televize“, „■■■“, „-135,00“);
 2. dne 14. 2. 2013 platební příkaz ve výši 2.042 Kč na účet č. ■■■ („14.2.2013“, „neprovedená trvalá platba“, „nedostatečný zůstatek - rezervace“, „■■■“, „-2 042,00“);
- h) dne 22. 2. 2013 Instituce Navrhovatele informovala o exekuci nařízené na Platební účet, jak vyplývá z tvrzení Navrhovatele;
- i) dne 22. 2. 2013 Navrhovatel požádal o výplatu dvojnásobku životního minima z Platebního účtu, jak vyplývá z žádosti o výplatu částky do výše dvojnásobku životního minima z Platebního účtu; Navrhovatel dne 22. 2. 2013 vybral z Platebního účtu v hotovosti částku 2.839 Kč, neboť ke dni 22. 2. 2013 činil zůstatek na Platebním účtu 2.839 Kč („22.02.2013 výběr hotovosti pokladnou -2 839.00“), a dne 25. 2. 2013 částku 3.981 Kč („25.02.2013 výběr hotovosti pokladnou -3 981.00“), jak vyplývá z výpisu z Platebního účtu za měsíc únor 2013;
- j) dne 22. 5. 2013 bylo Instituci doručeno Vyrozumění Soudního exekutora o právní moci Exekučního příkazu, jak vyplývá z dokladu o doručení Vyrozumění Soudního exekutora o právní moci Exekučního příkazu („■■■“, „Datum doručení: 22.5.2013 0:05“), kterým byla Instituce informována, že Usnesení o nařízení exekuce, Exekuční příkaz a Příkaz k úhradě nákladů exekuce nabyly právní moci a že Instituce je povinna převést na účet Soudního exekutora částku 26.782,99 Kč („Ve věci exekuce povinného: ■■■, oprávněný: ESSOX s.r.o., Senovážné nám. 231/7, 370 21 České Budějovice, ■■■, zast. ■■■, advokát, ■■■, IČ: ■■■, Vám, v souladu s § 305 Občanského soudního řádu oznamuji, že usnesení, které vydal Okresní soud v Litoměřicích, č.j.: ■■■ ze dne 22.8.2012, nabylo právní moci dne 30.11.2012. S ohledem na tuto skutečnost a na základě exekučního příkazu ■■■ ze dne 4.2.2013, který nabyl právní moci dne 13.2.2013, příkazu k úhradě nákladů exekuce ■■■ ze dne 30.11.2012, který nabyl právní moci dne 28.12.2012, Vás žádám o převedení peněžních prostředků z účtů povinného, vedených u Vaší banky, č. ú.: ■■■ veden v České spořitelně a.s., na účet mého exekutorského úřadu, který je ■■■, variabilní symbol ■■■. [...] Částka, již je povinna Česká spořitelna, a.s., Olbrachtova 1929/62, 14000 Praha 4, IČO:45244782, na základě této

listiny, výše uvedených listin a z nich vyplývajících právních skutečností, převést na účet exekutora, tedy činí 26 782,99 Kč.“);

- k) dne 23. 5. 2013 činil zůstatek na Platebním účtu 14.047,20 Kč, jak vyplývá z výpisu z Platebního účtu za měsíc květen 2013 („*Počáteční zůstatek: 14 047,20 Kč“);*
- l) z výpisu z Platebního účtu za měsíc květen 2013 vyplývá, že Instituce dne 23. 5. 2013 převedla z Platebního účtu na Účet Soudního exekutora částku 10.147,36 Kč („*23.5.2013“* „*úhrada exekuce“* „*■“* „*-10 147,36“*) a částku 4.162,35 Kč („*23.5.2013“* „*úhrada exekuce“* „*■“* „*-4 162,35“);*
- m) Instituce dne 3. 9. 2013 vypověděla Smlouvu o účtu, jak vyplývá z Výpovědi Smlouvy o účtu;
- n) dne 8. 10. 2013 vydal Soudní exekutor Oznámení o skončení exekuce;
- o) dne 9. 10. 2013 v 0:05 hod. bylo Oznámení o skončení exekuce doručeno Instituci, jak vyplývá z dokladu o doručení Oznámení o skončení exekuce („*■“* „*Datum doručení: 9.10.2013 0:05“);*
- p) dne 9. 10. 2013 v 13:19:20 hod. Instituce zrušila zablokování peněžních prostředků do výše 8.868,22 Kč („*datum: 09/10/2013 T13:19:20.886“* „*Částka: 8 868,22“*) a téhož dne v 13:27:24 hod. zrušila zablokování peněžních prostředků do výše 3.637,65 Kč („*datum: 09/10/2013 T13:27:24.132“* „*Částka: 3 637,65“*), jak vyplývá ze Záznamu o blokaci 19.015,98 Kč a ze Záznamu o blokaci 7.800 Kč;
- q) dne 1. 11. 2013 Okresního soud v Litoměřicích vydal Usnesení o zastavení exekuce s odůvodněním, že rozhodčí nález, který byl podkladem exekuce, vydal rozhodce, jehož určení neproběhlo transparentním způsobem a není tedy způsobilým exekučním titulem;
- r) právní vztah ze Smlouvy o účtu zanikl ke dni 30. 11. 2013, jak vyplývá z Výpovědi Smlouvy o účtu („*Účinnost smlouvy o účtu, jakož i dohod souvisejících s účtem, s výjimkou dohody o kartě, bude ukončena k poslednímu dni druhého kalendářního měsíce následujícího po měsíci, ve kterém Vám byla doručena tato výpověď.“);*
- s) dne 11. 3. 2014 Krajský soud v Ústí nad Labem vydal usnesení č. j. 9 Co 23/2014-56, kterým Usnesení o zastavení exekuce potvrdil a společnosti ESSOX s. r. o., IČO 26764652, se sídlem Senovážné nám. 231/7, 370 01 České Budějovice 6, uložil uhradit náklady exekuce ve výši 7.865 Kč.

Finanční arbitr ze shromážděných dále zjistil, že

- a) Instituce se na základě Smlouvy o úvěru zavázala poskytnout Spoludlužníkům úvěr ve výši 300.000 Kč a Spoludlužníci se zavázali poskytnutý úvěr splácet pravidelnými měsíčními splátkami ve výši 5.544 Kč k 5. dni každého kalendářního měsíce;
- b) v článku II odst. 2. Smlouvy o úvěru si strany sporu sjednaly, že „*[k]lient je v souvislosti s úvěrem dále povinen zaplatit následující poplatky (...) cenu za správu a vedení Úvěrového účtu ve výši dle Sazebníku; tato cena je splatná za každý započatý kalendářní měsíc v termínech sjednaných ve Smlouvě pro připisování vypočtených úroků k jistině úvěru a není připisována k jistině úvěru“;*

- c) podle článku 2.1. Ceníku (účinného od 10. 2. 2011) činil poplatek za správu a vedení Úvěrového účtu 59 Kč;
- d) podle článku 2.1. Ceníku (účinného od 1. 1. 2013) činil poplatek za správu úvěru 59 Kč;
- e) v článku III odst. 1. Smlouvy o úvěru si smluvní strany sjednaly, že poslední splátka úvěru ve výši 5.511 Kč za splnění veškerých předpokladů bude zaplacená dne 5. 2. 2018;
- f) v článku III odst. 2. Smlouvy o úvěru si smluvní strany sjednaly, že Spoludlužníci jsou povinni splácet úvěr a související náklady úvěru tak, že umožní Instituci, aby si příslušnou platbu provedla formou inkasního příkazu z Účtu;
- g) v článku VI odst. 3. Smlouvy o úvěru si smluvní strany sjednaly, že „[v] případě prodlení Klienta se splacením svých peněžitých závazků ze Smlouvy je Banka oprávněna požadovat z nesplacených částek úrok z prodlení ve výši stanovené platnými obecně závaznými právními předpisy a dále Ceny spojené se správou úvěru v prodlení a s případným vymáháním úvěru (...).“;
- h) v článku VIII Smlouvy o úvěru si smluvní strany sjednaly, že „[s]oučástí Smlouvy jsou též Všeobecné obchodní podmínky České spořitelny, a. s. (VOP) a Sazebník. Pojmy psané s velkým počátečním písmenem, které nejsou definovány ve Smlouvě, mají význam uvedený ve VOP. Podpisem Smlouvy Klient potvrzuje, že je mu znám obsah VOP a Sazebníku, souhlasí s nimi bez jakýchkoliv výhrad a zavazuje se je dodržovat.“;
- i) podle článku 5.2. Ceníku činil poplatek za správu klienta v prodlení 300 Kč a poplatek za zaslání upomínky (výzvy) při nesplácení úvěru činil „poštovné“;
- j) podle Výpisu z Úvěrového účtu nebyla na úvěrový účet Navrhovatele v měsíci březnu 2013 připsaná žádná platba;
- k) podle Výpisu z Úvěrového účtu byla splátka jistiny provedena platbami připsanými na úvěrový účet Navrhovatele dne 8. 4. 2013 a dne 24. 4. 2013;
- l) podle Výpisu z Úvěrového účtu byla splátka jistiny provedena platbami připsanými na úvěrový účet Navrhovatele dne 10. 5. 2013 a dne 24. 5. 2013;
- m) podle Výpisu z Úvěrového účtu byla splátka jistiny provedena platbou připsanou na úvěrový účet Navrhovatele dne 24. 6. 2013;
- n) podle Výpisu z Úvěrového účtu byla splátka jistiny provedena platbou připsanou na úvěrový účet Navrhovatele dne 24. 7. 2013;
- o) podle Výpisu z Úvěrového účtu Instituce v březnu roku 2013 účtovala Navrhovateli úrok z prodlení ve výši 10,85 Kč, smluvní pokutu (tj. poplatek za správu klienta v prodlení) ve výši 300 Kč a poštovné za odeslání upomínky ze dne 12. 3. 2013 ve výši 9,50 Kč, tedy sankce v souhrnné výši 338,80 Kč;
- p) podle Výpisu z Úvěrového účtu Instituce v dubnu roku 2013 účtovala Navrhovateli úrok z prodlení ve výši 41,66 Kč, smluvní pokutu (tj. poplatek za správu klienta v prodlení) ve výši 300 Kč a poštovné za odeslání upomínky ze dne 9. 4. 2013 a dne 24. 4. 2013 v celkové výši 19 Kč, tedy sankce v souhrnné výši 360,66 Kč;

- q) podle Výpisu z Úvěrového účtu Instituce v květnu roku 2013 vyúčtovala Navrhovateli úrok z prodlení ve výši 24,07 Kč, smluvní pokutu (tj. poplatek za správu klienta v prodlení) ve výši 300 Kč a poštovné za odeslání upomínky ze dne 11. 5. 2013 ve výši 9,50 Kč, tedy sankce v souhrnné výši 333,57 Kč;
- r) podle Výpisu z Úvěrového účtu finanční arbitr zjistil, že Instituce v červnu roku 2013 vyúčtovala Navrhovateli úrok z prodlení ve výši 20,61 Kč, smluvní pokutu (tj. poplatek za správu klienta v prodlení) ve výši 300 Kč a poštovné za odeslání upomínky ze dne 10. 6. 2013 ve výši 9,50 Kč, tedy sankce v souhrnné výši 330,11 Kč;
- s) podle Výpisu z Úvěrového účtu Instituce v červenci roku 2013 vyúčtovala Navrhovateli úrok z prodlení ve výši 19,81 Kč, smluvní pokutu (tj. poplatek za správu klienta v prodlení) ve výši 300 Kč a poštovné za odeslání upomínky ze dne 13. 7. 2013 ve výši 9,50 Kč, tedy sankce v souhrnné výši 329,31 Kč;
- t) podle Výpisu z Úvěrového účtu Instituce v srpnu roku 2013 vyúčtovala Navrhovateli úrok z prodlení ve výši 19,52 Kč, smluvní pokutu (tj. poplatek za správu klienta v prodlení) ve výši 300 Kč a poštovné za odeslání upomínky ze dne 10. 8. 2013 ve výši 9,50 Kč, tedy sankce v souhrnné výši 329,02 Kč;
- u) Navrhovatel požádal Instituci dopisem ze dne 29. 4. 2013 o změnu splatnosti pravidelné měsíční splátky „*a to místo pátému na 24. v měsíci, v tento den pobírám starobní důchod a to od 24. 5. 2013*“;
- v) Navrhovatel a Instituce uzavřeli dne 16. 7. 2013 Dodatek ke Smlouvě o úvěru;
- w) podle článku 2.1 Dodatku ke Smlouvě o úvěru „*[p]očínaje srpnem 2013 se zavazujete (myšleno Spoludlužníci – pozn. finančního arbitra) společně a nerozdílně s každým spoludlužníkem splácet své pravidelné měsíční splátky k 25. dni každého kalendářního měsíce. Výše měsíční splátky se nemění. Pokud dodržíte podmínky splácení sjednané ve smlouvě o úvěru včetně jejích změn v tomto dodatku, zaplatíte poslední splátku ve výši 3,439.36 Kč dne 25. 6. 2018 (den konečné splatnosti úvěru) [...]*“;
- x) podle Výpisu z úvěrového účtu po opravě Instituce ke dni 18. 5. 2017 vrátila Navrhovateli částku ve výši 329,02 Kč.

5.2 Rozhodná právní a smluvní úprava

5.2.1 Rozhodná právní a smluvní úprava právního vztahu ze Smlouvy o účtu

Smlouva o účtu, kterou uzavřely strany sporu, uzavřely za účinnosti obchodního zákoníku. Od 1. 11. 2009 se na právní vztah mezi Navrhovatelem a Institucí ze Smlouvy o účtu použije právní úprava zákona o platebním styku, protože podle § 144 odst. 6 zákona o platebním styku platí, že „*[p]rávní vztahy mezi poskytovatelem a uživatelem se dnem nabytí účinnosti tohoto zákona řídí tímto zákonem, i když vznikly přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Vznik těchto právních vztahů, jakož i jednotlivé nároky, které z těchto právních vztahů vznikly přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se však posuzují podle dosavadních právních předpisů.*“ Tím není dotčeno subsidiární použití zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve zněních pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“), v otázkách, které zákon o platebním styku a obchodní zákoník neupravují.

Podle § 3028 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „nový občanský zákoník“), který nabyl účinnosti 1. 1. 2014 a který nahradil občanský i obchodní zákoník,

se tímto zákonem (myšleno novým občanským zákoníkem) „řídí práva a povinnosti vzniklé ode dne nabytí jeho účinnosti“, přičemž podle odstavce 3 se právní poměry, na které se nevztahuje odstavec druhý (práva osobní, rodinná a věcná), a „vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé, včetně práv a povinností z porušení smluv uzavřených přede dnem nabytí činnosti tohoto zákona“ řídí dosavadními právními předpisy, tedy obchodním zákoníkem a občanským zákoníkem.

Podle § 3079 nového občanského zákoníku platí, že „[p]rávo na náhradu škody vzniklé porušením povinnosti stanovené právními předpisy, k němuž došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se posuzuje podle dosavadních právních předpisů.“ Současně podle § 3030 nového občanského zákoníku platí, že „[i] na práva a povinnosti, která se posuzují podle dosavadních právních předpisů, se použijí ustanovení části první hlavy I.“ Rozhodnou právní úpravou pro posouzení nároku Navrhovatele na náhradu škody je tedy obchodní zákoník.

Rozhodnou právní úpravou pro posouzení sporu je i právní úprava postupu při výkonu rozhodnutí příkázáním pohledávky z účtu, kterou je zákon č. 120/2001 Sb., zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „exekuční řád“), resp. ve znění účinném ode dne 1. 1. 2013, a občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský soudní řád“), resp. ve znění účinném ode dne 1. 1. 2013, protože podle § 47 odst. 2 věty první exekučního řádu platí, že „[e]xekuční příkaz má účinky nařízení výkonu rozhodnutí podle občanského soudního řádu“ a podle § 65 exekučního řádu platí, že „[n]estanoví-li tento zákon jinak, použijí se na exekuci příkázáním pohledávky přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu upravující výkon rozhodnutí příkázáním pohledávky“.

Finanční arbitr v řízení vyzval Instituci, aby doložila, zda za trvání smluvního vztahu mezi Navrhovatelem a Institucí došlo ke změnám Smlouvy o účtu, a že ke změnám došlo v souladu se Smlouvou o účtu a právními předpisy. Instituce finančnímu arbitrovi předložila Všeobecné Obchodní podmínky České spořitelny, a.s., účinné ode dne 31. 10. 2009, ale nijak nedoložila, že se tyto podmínky staly součástí Smlouvy o účtu, a proto finanční arbitr považuje za nedílnou součást Smlouvy o účtu ve znění Dohody o změně Smlouvy o účtu, které jsou rozhodné pro posouzení nároků Navrhovatele, Všeobecné podmínky (tedy Všeobecné Obchodní podmínky České spořitelny účinné ode dne 1. 7. 2007).

5.2.2 Rozhodná právní a smluvní úprava právního vztahu ze Smlouvy o úvěru a Dodatku ke Smlouvě o úvěru

Smlouvu o úvěru uzavřely strany sporu za účinnosti obchodního zákoníku a je současně tzv. absolutním obchodem ve smyslu ustanovení § 261 odst. 3 písm. d) obchodního zákoníku, tím není dotčeno subsidiární použití občanského zákoníku v otázkách, které obchodní zákoník neupravuje.

I pro Smlouvu o úvěru platí právní úprava podle § 3028 odst. 1 nového občanského zákoníku, tedy že se řídí dosavadními právními předpisy, tedy obchodním a občanským zákoníkem.

Smlouva o úvěru je zároveň smlouvou o spotřebitelském úvěru uzavřenou v režimu zvláštní úpravy zákona o spotřebitelském úvěru.

Od 1. 12. 2016 nahradil zákon o spotřebitelském úvěru zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru (dále jen „nový zákon o spotřebitelském úvěru“); podle § 164 nového zákona o spotřebitelském úvěru platí, že „[n]ení-li dále stanoveno jinak řídí se práva a povinnosti ze smlouvy o spotřebitelském úvěru uzavřené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona dosavadními právními předpisy“; protože Smlouvu o úvěru uzavřeli Navrhovatel a Instituce před

účinností nového zákona o spotřebitelském úvěru, práva a povinnosti z ní vyplývající se řídí výhradně zákonem o spotřebitelském úvěru, tím není dotčeno subsidiární použití občanského zákoníku v otázkách, které zákon o spotřebitelském úvěru neupravuje, protože platí, že zákon o spotřebitelském úvěru je vůči občanskému zákoníku ve vztahu speciality a použití právních norem v něm obsažených má přednost před použitím právních norem obsažených v občanském zákoníku.

Dodatek ke Smlouvě o úvěru uzavřely strany sporu za účinnosti nového občanského zákoníku.

Finanční arbitr současně nezjistil, že by si Navrhovatel a Instituce v Dodatku ke Smlouvě o úvěru ujednali, že se práva a povinnosti sjednaná v Dodatku ke Smlouvě o úvěru mají řídit novým občanským zákoníkem; právní vztah ze Smlouvy o úvěru se tak i po uzavření Dodatku ke Smlouvě o úvěru řídí příslušnými ustanoveními obchodního a občanského zákoníku.

5.3 *Blokování odchozích platebních transakcí z Platebního účtu v rámci exekuce*

Exekuce na Platební účet byla nařízena jako exekuce příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu podle § 303 a násl. občanského soudního řádu.

Navrhovatel tedy nemá pravdu, když argumentuje úpravou § 278 a § 279 odst. 3 občanského soudního řádu, protože tato úprava se použije v případě exekuce srážkami ze mzdy, nikoliv v případě exekuce příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu.

Podle § 304 odst. 1 věty první občanského soudního řádu platí, že „[v] nařízení výkonu rozhodnutí příkázáním pohledávky z účtu soud (v tomto případě Soudní exekutor – pozn. finančního arbitra) *přikáže peněžnímu ústavu* (tedy Instituci – pozn. finančního arbitra), *aby od okamžiku, kdy mu bude usnesení* (tedy Exekuční příkaz a Příkaz k úhradě nákladů exekuce – pozn. finančního arbitra) *doručeno, z účtu povinného až do výše vymáhané pohledávky a jejího příslušenství nevyplácel peněžní prostředky, neprováděl na ně započtení a ani jinak s nimi nenakládal.*“ Podle odstavce 3 téhož ustanovení platí, že „[p]ovinný ztrácí okamžikem, kdy je peněžnímu ústavu doručeno usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí, právo vybrat peněžní prostředky z účtu, použít tyto prostředky k platbám nebo s nimi jinak nakládat, a to do výše vymáhané pohledávky a jejího příslušenství.“

Instituce byla tedy povinná Platební účet do výše 26.763,96 Kč zablokovat, jakmile jí byly Exekuční příkaz a Příkaz k úhradě nákladů exekuce doručeny, i když Usnesení o nařízení exekuce, Exekuční příkaz ani Příkaz k úhradě nákladů exekuce nenabývaly právní moci.

Instituce přitom nebyla povinná, ale ani oprávněná posuzovat správnost Usnesení o nařízení exekuce, Exekučního příkazu ani Příkazu k úhradě nákladů exekuce, v tomto případě zda byly tyto akty veřejné moci vydány na základě zákonného rozhodčího nálezu, protože platí v souladu s principem presumpce správnosti aktů veřejné moci, že dokud není prokázán opak, považují se individuální právní akty, v tomto případě Soudního exekutora, za platné, i když jsou vadné.

Instituce tedy byla povinná předpokládat správnost Exekučního příkazu a Příkazu k úhradě nákladů exekuce a bez dalšího zablokovat peněžní prostředky na Platebním účtu až do výše 26.763,96 Kč, jak jí Exekuční příkaz a Příkaz k úhradě nákladů exekuce příkazovaly.

Presumpce správnosti individuálních právních aktů je jedním ze základních právních principů demokratického právního státu, finanční arbitr odkazuje na závěry Ústavního soudu v nálezu ze dne 9. 10. 2003, sp. zn. IV. ÚS 150/01, že „[p]odstatou uplatňování veřejné moci v demokratickém právním státu (čl. 1 odst. 1 Ústavy ČR) je kromě jiného také princip dobré víry jednotlivce (tedy i Instituce – pozn. finančního arbitra) ve správnost aktů veřejné moci a ochrana dobré víry v nabytá práva konstituovaná akty veřejné moci, ať už v individuálním případě plynou

přímo z normativního právního aktu nebo z aktu aplikace práva. Princip dobré víry působí bezprostředně v rovině subjektivního základního práva jako jeho ochrana, v rovině objektivní se pak projevuje jako princip presumpce správnosti aktu veřejné moci.“

Pokud tedy dne 1. 11. 2013 Okresní soud v Litoměřicích Usnesením o zastavení řízení vyslovil, že rozhodčí nález nebyl způsobilým exekučním titulem, a jeho rozhodnutí dne 11. 3. 2014 potvrdil Krajský soud v Ústí nad Labem usnesením č. j. 9 Co 23/2014-56, byla Instituce ode dne 6. 2. 2013 až do dne do doručení Vyrozumění Soudního exekutora o zastavení exekuce povinná jednat tak, jak jí Exekuční příkaz a Příkaz k úhradě nákladů exekuce přikazovaly.

Finanční arbitr nezjistil, že by Instituce jednala v rozporu s právními předpisy, když na základě Exekučního příkazu a Příkazu k úhradě nákladů exekuce v období ode dne 6. 2. 2013 do dne 9. 10. 2013 blokovala všechny odchozí platební transakce z Platebního účtu do celkové výše 26.763,96 Kč a když na základě Vyrozumění Soudního exekutora o právní moci Exekučního příkazu převedla dne 23. 5. 2013 na Účet Soudního exekutora částky 10.147,36 Kč a 4.162,35 Kč.

5.4 Dvojnásobek životního minima

Podle § 304b odst. 1 občanského soudního řádu platí, že „[z]ákazy uvedené v § 304 odst. 1 a 3 se nevztahují na peněžní prostředky do výše dvojnásobku životního minima jednotlivce podle zvláštního právního předpisu.“ Podle § 304b odst. 2 občanského soudního řádu dále platí, že „[p]eněžní prostředky podle odstavce 1 peněžní ústav vyplatí povinnému na jeho žádost nejvýše jednou.“

Výši životního minima stanoví zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění účinných ode dne 6. 2. 2013 (dále jen „zákon o životním a existenčním minimu“). Podle § 2 zákona o životním a existenčním minimu ve znění účinném činila částka životního minima 3.410 Kč, dvojnásobek částky životního minima tedy představuje částka 6.820 Kč.

Navrhovatel o výplatu dvojnásobku životního minima z Platebního účtu požádal dne 22. 2. 2013 a téhož dne z Platebního účtu vybral v hotovosti částku 2.839 Kč („22.02.2013 výběr hotovosti pokladnou -2 839.00“) a dne 25. 2. 2013 částku 3.981 Kč („25.02.2013 výběr hotovosti pokladnou -3 981.00“), tedy částku 6.820 Kč, která přesně odpovídá dvojnásobku částky životního minima.

Za trvání exekuce měl Navrhovatel nárok na pouze na jednu výplatu částky 6.820 Kč.

Finanční arbitr tedy nezjistil, že by Instituce Navrhovatele „[o]brala o důchod za měsíc leden, únor, březen a duben za rok 2013“, když mu za dobu trvání Exekuce na Platebním účtu vyplatila pouze částku 6.820 Kč. Nadto z výpisu z Platebního účtu za měsíc duben 2013 vyplývá, že starobní důchod za duben 2013 na Platební účet vůbec připsán nebyl, a Navrhovatel současně potvrzuje, že „za duben až 24 dubna 2013 mě posílali důchod na složenku.“

Finanční arbitr nezjistil, že by Instituce porušila svoji povinnost stanovenou v § 304b odst. 2 občanského soudního řádu vyplatit Navrhovateli jednou částku odpovídající dvojnásobku životního minima, tedy částku 6.820 Kč.

5.5 Informační povinnost Instituce k neprovedeným platebním příkazům

Podle § 105 odst. 1 zákona o platebním styku platí, že „[p]oskytovatel (tedy Instituce – pozn. finančního arbitra) může odmítnout provést platební příkaz pouze tehdy, nejsou-li splněny smluvní podmínky pro jeho provedení, nebo stanoví-li tak jiný právní předpis.“

Instituce a Navrhovatel si v článku 6.10 „Mimořádné opatření“ Všeobecných podmínek dohodli,

že „[b]anka může, popř. je oprávněna, z důvodů provozně technických nebo jiných, zvláštního zřetele hodných, odmítnout či neprovést příkaz Klienta. Banka je však povinna o takovém opatření předem Klienty vhodným způsobem informovat a v maximální možné míře šetřit zájmy Klienta.“

Finanční arbitr zjistil, že Instituce přede dnem 22. 2. 2013 neprovedla z důvodu exekuce na Platební účet dne 14. 2. 2013 platební příkaz ve výši 135 Kč na účet č. ■ (dále jen „Neprovedená transakce 1“) a dne 14. 2. 2013 platební příkaz ve výši 2.042 Kč (dále jen „Neprovedené transakce 2“, společně také „Neprovedené transakce“), protože prostředky na Platebním účtu byly blokovány z důvodu exekuce a navíc, zůstatek na Platebním účtu byl ke dni 14. 2. 2013 nižší (2.839 Kč) než výše pohledávky uplatňované v rámci exekuce (26.763,96 Kč).

Navrhovatel potvrzuje, že jej Instituce o blokování peněžních prostředků na Platebním účtu z důvodu exekuce na Platební účet informovala dne 22. 2. 2013. Instituce potvrzuje, že Navrhovatele neinformovala samostatným oznámením o tom, že odmítá provádět platební transakce na Platebním účtu z důvodu nařízené exekuce.

Instituce tak ve vztahu k Neprovedeným transakcím porušila svoji smluvně převzatou povinnost podle článku 6.10 „Mimořádné opatření“ Všeobecných podmínek, když Navrhovatele předem vhodným způsobem neinformovala, že platební příkazy k Neprovedeným transakcím neprovede, a tím porušila svůj závazek v maximální možné míře šetřit zájmy Navrhovatele.

5.6 Platnost Dodatku ke Smlouvě o úvěru

Podle § 24 zákona o finančním arbitrovi se v řízení před finančním arbitrem postupuje podle zákona o finančním arbitrovi a podle správního řádu, nestanoví-li zákon o finančním arbitrovi jinak. Zákon o finančním arbitrovi pravidla pro rozhodování o návrzích na určení nebo na plnění neupravuje, proto se použije úprava správního řádu, kde podle § 142 odst. 1 správního řádu platí, že „[s]právní orgán v mezích své věcné a místní příslušnosti rozhodne na žádost každého, kdo prokáže, že je to nezbytné pro uplatnění jeho práv, zda určitý právní vztah vznikl a kdy se tak stalo, zda trvá, nebo zda zanikl a kdy se tak stalo.“ Podle § 142 odst. 2 správního řádu finanční arbitr nepostupuje podle § 142 odst. 1 správního řádu tehdy, jestliže „může otázku jeho vzniku, trvání nebo zániku řešit v rámci jiného správního řízení.“

Protože je však rozhodnutí finančního arbitra přezkoumatelné soudem, nikoli v režimu přezkumu správního rozhodnutí podle zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, ale v režimu zvláštního přezkumu rozhodnutí smírčího orgán zřízený podle zvláštního právního předpisu upraveného v občanském soudním řádu, posuzuje finanční arbitr „nezbytnost“ určovacího návrhu analogicky „naléhavému právnímu zájmu“ k určovací žalobě ve smyslu § 80 občanského soudního řádu, který stanoví „[u]rčení, zda tu právní poměr nebo právo je či není, se lze žalobou domáhat jen tehdy, je-li na tom naléhavý právní zájem“.

Nejvyšší soud v rozhodnutí ze dne 23. 3. 2017, sp. zn. 30 Cdo 4101/2016, dovodil, že „[u]rčovací žaloba podle § 80 (dříve písm. c/) o. s. ř. je preventivního charakteru a má místo tam, kde je možné její pomocí eliminovat stav ohrožení práva či nejistoty v právním vztahu, a k příslušné nápravě nelze dospět jinak, nebo když účinněji než jiné procesní prostředky, vystihuje obsah a povahu daného právního vztahu a právě jejím prostřednictvím lze dosáhnout úpravy, představující určitý právní rámeček, který je zárukou odvrácení budoucích sporů. Nelze-li v konkrétním případě očekávat, že je určovací žaloba bude plnit, nebude ani splněna podmínka naléhavého právního zájmu, přičemž platí, že takový závěr je podmíněn též tím, z jakých právních poměrů žalobce vychází, jakého konkrétního určení se domáhá a vůči komu žaloba o určení směřuje (...). Ve sporu o určení neplatnosti právního úkonu nejde jen o to, zda konkrétní subjekt (žalobce) mohl mít podle hmotného práva vliv na vznik napadeného právního

úkonu, resp. dotkl-li se jej právní úkon při svém vzniku, ale též o to, jak se následné určení, že úkon byl učiněn neplatně, promítne do jeho právních poměrů“

Uzavřením Dodatku ke Smlouvě o úvěru si Navrhovatel a Instituce sjednali změnu splatnosti pravidelné měsíční splátky. Vzhledem k předmětu sporu je nezbytné určit, zda Navrhovatel byl se splácením pravidelných měsíčních splátek v prodlení a po jakou dobu, neboť určení platnosti Dodatku ke Smlouvě o úvěru má vliv na celkovou výši dluhu Navrhovatele ze Smlouvy o úvěru. Posouzení platnosti Dodatku ke Smlouvě o úvěru je nezbytné pro správné určení výše náhrady škody, které se Navrhovatel v řízení před finančním arbitrem domáhá.

Podle § 37 odst. 1 občanského zákoníku platí, že „[p]rávní úkon musí být učiněn svobodně a vážně, určitě a srozumitelně; jinak je neplatný“.

Právní úkon je učiněn svobodně a vážně, pokud odpovídá vůli všech účastníků konkrétního právního vztahu, tj. že se jeho obsah a následky shodují s tím, co tímto úkonem zamýšleli všichni účastníci konkrétního vztahu učinit.

O svobodný právní úkon nejde v případě, kdy byl takový právní úkon učiněn v důsledku přímého fyzického donucení, nebo kdy byl takový právní úkon učiněn v důsledku psychického nátlaku, zejména bezprávné výhrůžky. Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 15. 10. 2014, sp. zn. 23 Cdo 855/2013, k uzavření smlouvy pod vlivem bezprávné výhrůžky uvedl, že „[o] svobodný právní úkon nejde, byl-li tento úkon učiněn v důsledku psychického donucení (nátlaku), tedy bezprávné výhrůžky (vis compulsiva); rozhodující je přitom působení bezprávné výhrůžky v době učinění právního úkonu. Uzavřel-li některý z účastníků smlouvy smlouvu na základě psychického donucení, nedovoleným nátlakem ze strany druhého účastníka smlouvy, bylo jeho jednání postiženo nedostatkem svobody vůle. Bezprávnou výhrůžkou je takové protiprávní působení na vůli jednajícího, když se vůle vytváří pod vlivem důvodné bázně či strachu z protiprávní hrozby.“ Nejvyšší soud současně k bezprávné výhrůžce v rozsudku ze dne 11. 4. 2002, sp. zn. 21 Cdo 1332/2001, dovodil, že „[o]kolnosti vylučující svobodu vůle jednajícího (fyzický a psychický nátlak, tíseň) musí mít přitom základ v objektivně existujícím a působícím stavu, nestačí tedy, jestli si jejich existenci jednající jen představuje, ale není-li pro ně objektivní důvod, a současně se musí stát pohnutkou pro projev vůle jednající dotčené osoby tak, že jedná ke svému neprospěchu.“

O vážný právní úkon se nejedná v případě, kdy z konkrétních objektivních okolností vyplývá, že následky tohoto právního úkonu se neshodují s tím, co určitá osoba chtěla, potažmo nechtěla vyvolat. Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 5. 9. 2000, sp. zn. 30 Cdo 2781/99, se zabýval posouzením vážnosti vůle ve vztahu k projevu takové vůle a konkrétně uvedl, že „[n]a existenci vážné vůle k právnímu úkonu lze usoudit z objektivních skutečností, za nichž byl učiněn, a sice, byl-li učiněn způsobem a za okolností, které nevzbuzují pochybnosti, že subjekt projevující vůli zamýšlel přivodit právní účinky, které zákon s takovým projevem vůle spojuje. Nevážnost vůle jednajícího je zpravidla zřejmá u projevu vůle učiněného žertem, zjevnou nadsázkou, při hře, na jevišti. Pokud vzniknou pochybnosti o vážnosti vůle, je třeba posuzovat konkrétní okolnosti případu; na jejich podkladu a z hlediska jejich vzájemných souvislostí pak učinit příslušný závěr. Usuzovat na splnění základních náležitostí právního úkonu, včetně jeho vážnosti, lze jen podle okolností, za nichž byl aktuálně učiněn.“

Z předložených podkladů finanční arbitr zjistil, že Navrhovatel v dopise ze dne 29. 4. 2013 adresovanému Institutu konkrétně uvedl, že „[t]outo cestou žádám změnu splatnosti, a to místo k pátému na 24. v měsíci, v tento den pobírám starobní důchod a to od 24. 5. 2013. A nebo odklad jedné splátky. Byl bych rád kdyby jste to potvrdil-či poslali. Děkuji za kladné vyřízení.“

Dodatek ke Smlouvě o úvěru uzavřeli Navrhovatel a Instituce dne 16. 7. 2013 a sjednali si v něm změnu splatnosti pravidelné měsíční splátky k 25. dni kalendářního měsíce.

Finanční arbitr nezjistil, že by Navrhovatel uzavřel Dodatek ke Smlouvě o úvěru Navrhovatel v důsledku bezprávné výhrůžky nebo v důsledku chybějící vážné vůle. Uzavřením Dodatku ke Smlouvě o úvěru Navrhovatel nejednal ke svému neprospěchu ani nelze usuzovat, že nechtěl vyvolat změnu splatnosti pravidelné měsíční splátky, když to byl právě Navrhovatel, kdo žádal Instituci o změnu Smlouvy o úvěru.

S ohledem na to, že Navrhovatel byl v období od března do července 2013 v prodlení s úhradami pravidelných měsíčních splátek, jak finanční arbitr zjistil z Výpisu k Úvěrovému účtu, navýšila se celková částka, kterou byl Navrhovatel povinný Instituci uhradit, a v důsledku toho došlo k posunutí splatnosti úvěru, s čímž Navrhovatel v Dodatku ke Smlouvě o úvěru výslovně souhlasil. Pokud Navrhovatel chtěl zachovat původní splatnost úvěru, museli by si s Institucí v Dodatku ke Smlouvě o úvěru sjednat vyšší pravidelnou měsíční splátku.

Finanční arbitr nezjistil, že by Dodatek ke Smlouvě o úvěru byl neurčitý nebo nesrozumitelný.

Finanční arbitr z předložených podkladů nezjistil, že by Navrhovatel uzavřel Dodatek ke Smlouvě o úvěru, aniž by tak učinil svobodně a vážně. Dodatek ke Smlouvě o úvěru proto není neplatný.

Podle § 49 občanského zákoníku platí, že „[ú]častník, který uzavřel smlouvu v tísní za nápadně nevýhodných podmínek, má právo od smlouvy odstoupit“.

Tíseň je psychický stav osoby, který na ni doléhá tak významným způsobem, že tato osoba není schopna objektivního rozhodnutí, respektive není schopna svobodně projevit vůli a na základě tohoto stavu činí právní jednání, které jí způsobí újmu, a které by ze své svobodné vůle jinak neučinila. Obdobně definuje tíseň Nejvyšší soud v rozhodnutí ze dne 16. 8. 2001, sp. zn. 28 Cdo 1221/2001, jako „sociální, zejména hospodářský stav osoby, který na ni doléhá tak závažným způsobem, že tato osoba bez svobodného utváření své vůle uzavře smlouvu, kterou by za normálních okolností neuzavřela.“

Uzavřením Dodatku ke Smlouvě o úvěru došlo ke změně splatnosti pravidelných měsíčních splátek a posunutí celkové splatnosti úvěru ze Smlouvy o úvěru na základě žádosti Navrhovatele. Dodatek ke Smlouvě o úvěru neobsahuje nápadně nevýhodné podmínky pro Navrhovatele. Finanční arbitr tak neshledal, že by Dodatek ke Smlouvě o úvěru Navrhovatel uzavřel v tísní za nápadně nevýhodných podmínek a byl by zde důvod pro odstoupení od Dodatku ke Smlouvě o úvěru. Z předložené dokumentace finanční arbitr současně nezjistil, že by Navrhovatel vůči Instituci učinil úkon, kterým by chtěl odstoupit od Dodatku ke Smlouvě o úvěru.

5.7 Účtování sankcí za prodlení s měsíčními splátkami úvěru ze Smlouvy o úvěru

5.7.1 K sankcím za březen až červenec roku 2013

Finanční arbitr zjistil, že si Navrhovatel a Instituce v článku II odst. 2. Smlouvy o úvěru sjednali, že Navrhovatel je povinen platit cenu za správu a vedení Úvěrového účtu. Finanční arbitr přitom zjistil, že cena za správu a vedení Úvěrového účtu podle článku 2.1. Ceníku účinného od 1. 1. 2013, stejně jako podle Ceníku účinného od 10. 2. 2011, činila 59 Kč.

Z Výpisu k Úvěrovému účtu finanční arbitr zjistil, že Instituce předepisovala Navrhovateli k úhradě mimo pravidelné měsíční splátky jistiny a úroku ve výši 5.544 Kč také cenu za správu a vedení Úvěrového účtu ve výši 59 Kč.

Finanční arbitr nezjistil, že by Instituce postupovala v rozporu se smluvními ujednáními, když Navrhovateli každý měsíc kromě pravidelné měsíční splátky jistiny a úroku účtovala částku 59 Kč. Částky 708 Kč účtované za rok 2014 a rok 2015 nejsou tak splátkou pokuty ve splatnosti, jak tvrdí Navrhovatel ve svém návrhu, ale dvanásobek této ceny, který odpovídá uvedenému období, když ve Výpisu k Úvěrovému účtu je u jednotlivých položek uvedeno, že se jedná o „cenu za vedení účtu“.

Finanční arbitr zjistil, že si Navrhovatel a Instituce v článku VI. odst. 3. Smlouvy o úvěru sjednali, že v případě prodlení Navrhovatele bude Instituce oprávněna požadovat úrok z prodlení stanovený obecnými právními předpisy (tj. občanským zákoníkem) a dále ceny spojené se správou úvěru v prodlení, které podle článku 5.2. Ceníku činily v případě poplatku za správu klienta v prodlení 300 Kč a v případě poplatku za zaslání upomínky (výzvy) při nesplácení úvěru činil „poštovné“.

Z Výpisu k Úvěrovému účtu finanční arbitr zjistil, že Instituce v období březen až červenec roku 2013 účtovala Navrhovateli úrok z prodlení, poplatek za správu klienta v prodlení ve výši 300 Kč a poštovné za zaslání upomínky (výzvy) při nesplácení úvěru ve výši 9,50 Kč za každou jednotlivou upomínku, když v březnu roku 2013 Instituce Navrhovateli naučtovala sankci v souhrnné výši 338,80 Kč, v dubnu roku 2013 sankci v souhrnné výši 360,66 Kč, v květnu roku 2013 sankci v souhrnné výši 333,57 Kč, v červnu roku 2013 sankci v souhrnné výši 330,11 Kč a v červenci roku 2013 sankci v souhrnné výši 329,31 Kč.

Vzhledem k tomu, že měsíční splátky úvěru a ceny za správu a vedení Úvěrového účtu za období březen až červenec roku 2013 Navrhovatel Instituci neuhradil ke sjednanému datu splatnosti, byla Instituce oprávněna po Navrhovateli požadovat sankce, které si ve Smlouvě o úvěru sjednali. Finanční arbitr nezjistil, že by Instituce výši úroku z prodlení, cenu spojenou se správou úvěru v prodlení a poštovné za odeslání upomínky účtovala v nesprávné výši ani, že by postupovala v rozporu se smluvní a zákonnou úpravou, když Navrhovateli v tomto období účtovala sankce spojené s prodlením úhrady pravidelné měsíční splátky.

Finanční arbitr na základě výše uvedeného shrnuje, že nárok Navrhovatele na vrácení částky v souhrnné výši 3.424,38 Kč neshledal důvodným.

5.7.2 K sankcím za srpen roku 2013

Finanční arbitr dále z Výpisu z Úvěrového účtu zjistil, že Instituce účtovala Navrhovateli sankce spojené s prodlením úhrady pravidelné měsíční splátky splatné dne 25. 8. 2013. Finanční arbitr však nezjistil, že by Instituci na tyto sankce vznikl nárok, když Navrhovatel splátku splatnou dne 25. 8. 2013 uhradil dne 23. 8. 2013, tedy před datem splatnosti této splátky a v souladu s Dodatkem ke Smlouvě o úvěru.

Instituce vrátila Navrhovateli ke dni 18. 5. 2017 částku 329,02 Kč, jak finanční arbitr zjistil z Výpisu z Úvěrového účtu po opravě, který Instituce předložila v rámci svého vyjádření ze dne 19. 5. 2017, evid. č. FA/12448/2017.

Podle § 24 zákona o finančním arbitrovi se v řízení před finančním arbitrem „postupuje podle správního řádu, nestanoví-li tento zákon jinak“. Podle § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu „[ř]ízení o žádosti správní orgán zastaví usnesením, jestliže žádost se stala zjevně bezpředmětnou“. V případě zjevně bezpředmětného návrhu tedy finanční arbitr nerozhoduje ve věci, ale zastaví řízení usnesením (k tomu srovnej např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 10. 2010, sp. zn. 5 As 62/2009). Za zjevně bezdůvodný návrh finanční arbitr považuje takový návrh, o kterém nemůže věcně rozhodnout, tzn. nemůže mu vyhovět, ani jej zamítnout, protože v průběhu řízení před finančním arbitrem došlo k takové změně skutkových

okolností, které znamenají, že návrh, který v době svého podání bezpředmětným nebyl, se jím stal.

Vrácením částky 329,02 Kč odpadl předmět řízení o nároku Navrhovatele na vrácení této částky a řízení před finančním arbitrem je v této části bezpředmětné.

5.8 Náhrada škody

Podle § 373 obchodníku zákoníku pak platí, že „[k]do poruší svou povinnost ze závazkového vztahu, je povinen nahradit škodu tím způsobenou druhé straně, ledaže prokáže, že porušení povinností bylo způsobeno okolnostmi vylučujícími odpovědnost“. Podle § 379 věty první obchodníku zákoníku platí, že „[n]estanoví-li tento zákon jinak, nahrazuje se skutečná škoda a ušlý zisk“.

Vznik odpovědnosti za škodu je tedy podmíněn splněním čtyř právních předpokladů: porušením povinnosti, vznikem škody, příčinnou souvislostí mezi porušením povinnosti a vznikem škody a neexistencí okolností vylučujících odpovědnost. Škoda je majetková újma, kterou lze objektivně vyčíslit v penězích, přičemž se může jednat buď o reálné zmenšení existujícího majetku (tzv. skutečná škoda), nebo o nezvětšení majetku, ačkoliv bylo možné je očekávat (tzv. ušlý zisk).

Navrhovatele tíží důkazní břemeno, že Instituce porušila svou povinnost ze závazkového právního vztahu, že Navrhovateli vznikla škoda v určité výši a že existuje příčinná souvislost mezi porušením povinnosti a vznikem škody. Instituce pak prokazuje, že jsou zde okolnosti, které její odpovědnost vylučují.

V tomto případě finanční arbitr zjistil, že Instituce porušila povinnost ze Smlouvy o účtu, když Navrhovatele podle článku 6.10 „Mimořádné opatření“ Všeobecných podmínek předem neinformovala o tom, že neprovede Neprovedené transakce, a tím nedostála svému závazku „v maximální možné míře šetřit zájmy Klienta.“

Dále finanční arbitr zjistil, že Instituce porušila článek VI odst. 3. Smlouvy o úvěru ve spojení s článkem 2.1 Dodatku ke Smlouvě o úvěru, když si neoprávněně k tíži Úvěrového účtu zaúčtovala sankce za prodlení, které nenastalo.

Finanční arbitr posuzoval, zda v důsledku porušení těchto smluvních povinností, Navrhovateli vznikla jím označená a vyčíslená škoda „vklad ze dne 24. 4. 2013 20:24 2 200,-kč podán na účet ■, úhrada nebyla provedena“; b) „vklad na účet ■, ze dne 9. 5. 2013 11:09, 2 500 Kč příkaz k úhradě nebyl proveden“; c) „nebyla provedena úhrada 3 412.kč nikde nejsou tyto úhrady vyúčtované ani zaznamenány“, tedy škoda v celkové výši 8.112 Kč.

Ad a) Ke vkladu částky 2.200 Kč

Finanční arbitr zjistil, že dne 24. 4. 2013 byl proveden vklad částky 2.500 Kč na účet Spoludlužníka č. ■, jak vyplývá z Dokladu o vkladu 2.500 Kč na účet č. ■.

Finanční arbitr nezjistil, že by se majetek Navrhovatele zmenšil o 2.200 Kč, jak tvrdí Navrhovatel, ani o 2.500 Kč (z Dokladu o vkladu 2.500 Kč na účet č. ■ nevyplývá, že by vklad učinil Navrhovatel) a že by se zmenšil v důsledku porušení informační povinnosti Instituce ve vztahu k Neprovedeným transakcím podle článku 6.10 „Mimořádné opatření“ Všeobecných nebo v důsledku účtování sankcí k tíži Úvěrového účtu v rozporu s článkem VI odst. 3. Smlouvy o úvěru ve spojení s článkem 2.1 Dodatku ke Smlouvě o úvěru.

Finanční arbitr tedy nezjistil, že by měl Navrhovatel nárok na náhradu škody ve výši 2.200 Kč.

Ad b) K úhradě částky 2.500 Kč

Finanční arbitr zjistil, že dne 9. 5. 2013 v 11:12 hod zadal Spoludlužník písemný platební příkaz k úhradě částky 2.042 Kč z účtu č. ■ (účet Spoludlužníka) na účet č. ■ u společnosti Home Credit a.s., jak vyplývá z Písemného příkazu k úhradě částky 2.042 Kč.

Finanční arbitr nezjistil, že by se majetek Navrhovatele zmenšil o 2.500 Kč, jak tvrdí Navrhovatel, ani o 2.042 Kč (z Písemného příkazu k úhradě částky 2.042 Kč nevyplývá, že by vklad učinil Navrhovatel) a že by se zmenšil v důsledku porušení informační povinnosti Instituce ve vztahu k Neprovedeným transakcím podle článku 6.10 „Mimořádné opatření“ Všeobecných nebo v důsledku účtování sankcí k tíži Úvěrového účtu v rozporu s článkem VI odst. 3. Smlouvy o úvěru ve spojení s článkem 2.1 Dodatku ke Smlouvě o úvěru.

Finanční arbitr tedy nezjistil, že by měl Navrhovatel nárok na náhradu škody ve výši 2.500 Kč.

Ad c) K úhradě částky 3.412 Kč

Finanční arbitr zjistil, že Navrhovatel dne 23. 8. 2013 v 9:40 hod. uhradil částku 3.412 Kč na účet č. ■ u společnosti Home Credit a.s., jak vyplývá z Potvrzení o uhrazení částky 3.412 Kč.

Finanční arbitr nezjistil, že by se majetek Navrhovatele zmenšil o 3.412 Kč v důsledku porušení informační povinnosti Instituce ve vztahu k Neprovedeným transakcím podle článku 6.10 „Mimořádné opatření“ Všeobecných podmínek nebo v důsledku účtování sankcí k tíži Úvěrového účtu v rozporu s článkem VI odst. 3. Smlouvy o úvěru ve spojení s článkem 2.1 Dodatku ke Smlouvě o úvěru, ale v důsledku pohledávky, kterou měla společnost Home Credit a.s. vůči Spoludlužníkovi z jiné smlouvy o úvěru, jak vyplývá z výzvy společnosti Home Credit a.s. adresované Spoludlužníkovi k úhradě dlužné částky 3.412 Kč ze dne 17. 8. 2013.

Finanční arbitr tedy nezjistil, že by Navrhovateli svědčil nárok na náhradu škody ve výši 3.412 Kč.

Ačkoliv Instituce porušila smluvně převzatou právní povinnost podle článku 6.10 „Mimořádné opatření“ Všeobecných podmínek a dále neoprávněně účtovala sankce k tíži Úvěrového účtu v rozporu s článkem VI odst. 3. Smlouvy o úvěru ve spojení s článkem 2.1 Dodatku ke Smlouvě o úvěru, chybí dva další předpoklady vzniku odpovědnosti za škodu, a to vznik škody a příčinná souvislost s porušením informační povinnosti Instituce stanovené článkem 6.10 „Mimořádné opatření“ Všeobecných podmínek nebo neoprávněným účtováním sankce za prodlení, které nenastalo, v rozporu s článkem VI odst. 3. Smlouvy o úvěru ve spojení s článkem 2.1 Dodatku ke Smlouvě o úvěru.

Navrhovateli tedy nárok na náhradu škody podle § 373 obchodníku zákoníku nárok v požadované výši 8.112 Kč nesvědčí.

5.9 Náhrada nemajetkové újmy

Podle § 420 odst. 1 občanského zákoníku „[k]aždý odpovídá za škodu, kterou způsobil porušením právní povinnosti“ a podle § 420 odst. 3 téhož zákona se odpovědnosti „zproští ten, kdo prokáže, že škodu nezavinil.“ Podle § 444 odst. 1 občanského zákoníku platí, že „při škodě na zdraví se jednorázově odškodňují bolesti poškozeného a ztížení jeho společenského uplatnění.“ Podle § 444 odst. 2 občanského zákoníku „Ministerstvo zdravotnictví stanoví v dohodě s Ministerstvem práce a sociálních věcí vyhláškou výši, do které lze poskytnout náhradu za bolest a za ztížení společenského uplatnění, a určování výše náhrady v jednotlivých případech.“

To znamená, že náhradu újmy na zdraví by bylo v tomto případě Navrhovateli možné přiznat, porušila-li Instituce některou ze svých právních povinností, Navrhovatel prokázal vznik bolesti nebo ztížení jeho společenského uplatnění, které jsou v příčinné souvislosti s protiprávním jednáním Instituce, a zavinění Instituce.

Navrhovatel tvrdí, že újma na zdraví mu měla vzniknout dne 17. 6. 2013.

Navrhovatel tedy z povahy věci nemohl utrpět újmu na zdraví v důsledku porušení článku VI odst. 3. Smlouvy o úvěru ve spojení s článkem 2.1 Dodatku ke Smlouvě o úvěru, když k porušení povinnosti Instituce došlo podle Výpisu z Úvěrového účtu poprvé dne 12. 8. 2013, kdy si Instituce k tíži Úvěrového účtu zaúčtovala cenu za odeslání upomínky ve výši 9,50 Kč.

Finanční arbitr dále zjistil, že Instituce porušila článek 6.10 „Mimořádné opatření“ Všeobecných podmínek.

Finanční arbitr z podkladů nezjistil, že by ke vzniku tvrzené újmy na zdraví došlo v příčinné souvislosti s tím, že Instituce Navrhovatele předem neinformovala o Neprovedených transakcích, které se měly uskutečnit dne 14. 2. 2013.

Jediným podkladem, kterým Navrhovatel dokládá tvrzenou újmu na zdraví je zpráva o průběhu hospitalizace, podle které byl Navrhovatel hospitalizován ode dne 17. 6. 2013 do dne 24. 6. 2013 („Hosp. od: 17.06.2013 11:40 Do: 24.6.“); a z obsahu této zprávy vyplývá, že zdravotní stav Navrhovatele se zhoršil pouze dočasně a v důsledku toho, že Navrhovatel přestal užívat předepsané léky.

Ze shromážděných podkladů finanční arbitr nezjistil, že se dne 17. 6. 2013 zdravotní stav Navrhovatele náhle a trvale zhoršil v příčinné souvislosti s porušením právní povinnosti na straně Instituce.

Finanční arbitr ze shromážděných podkladů nezjistil, že by byly splněny zákonné předpoklady vzniku odpovědnosti Instituce za újmu na zdraví Navrhovatele, když nezjistil, že by Navrhovatel utrpěl bolest nebo že by bylo ztíženo jeho společenské uplatnění, tedy že by Navrhovateli svědčil nárok na zaplacení částky 591.888 Kč, nebo její poměrné části, jako náhrady újmy na zdraví.

5.9.1 Nemajetková újma na přirozených právech

Ustanovení § 11 občanského zákoníku stanoví, že „*fyzická osoba má právo na ochranu své osobnosti, zejména života a zdraví, občanské cti a lidské důstojnosti, jakož i soukromí, svého jména a projevů osobní povahy.*“

Podle § 13 odst. 1 občanského zákoníku platí, že „*fyzická osoba má právo se zejména domáhat, aby bylo upuštěno od neoprávněných zásahů do práva na ochranu její osobnosti, aby byly odstraněny následky těchto zásahů a aby jí bylo dáno přiměřené zadostiučinění.* Podle § 13 odst. 2 občanského zákoníku „*[p]okud by se nejevilo postačujícím zadostiučinění podle odstavce 1 zejména proto, že byla ve značné míře snížena důstojnost fyzické osoby nebo její vážnost ve společnosti, má fyzická osoba též právo na náhradu nemajetkové újmy v penězích.*“

Finanční arbitr opakuje, že v projednávaném případě nezjistil, že by Instituce v rámci Exekuce blokovala peněžní prostředky na Platebním účtu neoprávněně. V tomto případě finanční arbitr zjistil, že Instituce porušila povinnost podle článku 6.10 „Mimořádné opatření“ Všeobecných podmínek a článek VI odst. 3. Smlouvy o úvěru ve spojení s článkem 2.1 Dodatku ke Smlouvě o úvěru.

To znamená, že přiměřené zadostiučinění by bylo v tomto případě Navrhovateli možné přiznat, porušila-li Instituce tímto protiprávním jednáním některé jeho přirozené právo ve smyslu

§ 11 občanského zákoníku a Navrhovatel prokázal vznik nepříznivých následků tohoto zásahu, které jsou v příčinné souvislosti s protiprávním jednáním Instituce. Aby finanční arbitr mohl Navrhovateli přiznat peněžitou náhradu nemajetkové újmy, musel by Navrhovatel navíc prokázat, že byla ve značné míře snížena jeho důstojnost nebo jeho vážnost ve společnosti.

Pokud jde o porušení přirozených práv Navrhovatele, finanční arbitr vychází z Rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 16. 9. 2015, sp. zn. 30 Cdo 1747/2014, ve věci nemajetkové újmy způsobené zahájením trestního stíhání, když obviněný byl následně obžaloby zproštěn: „*Jak bylo již shora naznačeno, v souvislosti s prokazováním vzniku nemajetkové újmy je nesprávnou úvaha odvolacího soudu, že „sama existence rozhodnutí, které bylo pro nezákonnost zrušeno, zakládá vyvratitelnou domněnku, že jím byla dotčena osobě způsobena imateriální újma“.* Naopak, v řízení je na žalobci, aby spolu s odpovědnostním titulem (např. rozhodnutím zrušeným pro nezákonnost) tvrdil a prokazoval i existenci skutečností, které lze právně kvalifikovat jako porušení konkrétního práva žalobce (např. práva na rodinný život), a vznik nemajetkové újmy (představované např. úzkostí, nepohodlím, nejistotou) vzniklé v příčinné souvislosti s danými skutečnostmi. Teprve dojde-li soud po provedeném dokazování k závěru, že odpovědnostním titulem byla porušena konkrétní práva žalobce a že v důsledku toho vznikla žalobci nemajetková újma, může se zabývat otázkami formy a případné výše zadostiučinění podle § 31a odst. 1 a 2 OdpŠk.“

Dále finanční arbitr vychází ze závěrů, ke kterým dospěl Nejvyšší soud ve svém rozsudku ze dne 20. 6. 2000, sp. zn. 30 Cdo 2304/99, že „z požadavku náležitého vylíčení skutkového děje vyplývá nezbytnost, aby z takového návrhu bylo zřejmé, jakým skutkem došlo k zásahu do práv na ochranu osobnosti žalobce, a současně též to, které z dílčích složek (resp. kterých dílčích složek) osobnosti žalobce se tento zásah týkal.“ Podle Nejvyššího soudu je současně nutné náležitě odůvodnit nárok na zadostiučinění pro každou dotčenou složku osobnosti zvlášť: „*Otázku případného dotčení jednotlivých dílčích práv v rámci práva na ochranu osobnosti [...] je třeba u každého z takovýchto práv posuzovat samostatně [...] Porušení práva na podobu (nebo třeba též práva k podobizně), případně práva na jméno, apod., je nutno odlišit od práva na čest, důstojnost, resp. vážnost fyzické osoby.*“

Finanční arbitr s odkazem na citované rozhodnutí Nejvyššího soudu dovozuje, že Navrhovatel v tomto případě neunesl svou povinnost tvrzení, když nijak nspecifikoval ani jakým protiprávním jednáním Instituce měla být jeho přirozená práva narušena, ani která jeho konkrétní přirozená práva měla být protiprávním jednáním Instituce narušena. Tím spíše Navrhovatel neunesl ani svou povinnost důkazní, když neprokázal, že by mu vznikla jakákoliv nemajetková újma.

Finanční arbitr nezjistil, že by Instituce svým protiprávním jednáním zasáhla do přirozených práv Navrhovatele, že by Navrhovateli v příčinné souvislosti s tím vznikla nemajetková újma a že by tím byla ve značné míře snížena důstojnost nebo vážnost Navrhovatele ve společnosti. Finanční arbitr tedy nezjistil, že by měl Navrhovatel nárok na zaplacení částky 591.888 Kč, ani její poměrné části, jako peněžitého zadostiučinění za jeho nemajetkovou újmu na přirozených právech.

5.10 Výmaz záznamu z registru dlužníků

Finanční arbitr nezjistil, že by Instituce sdílela informace o Navrhovateli v registru dlužníků SOLUS.

Finanční arbitr je současně oprávněn rozhodovat v tomto řízení pouze o nároku Navrhovatele, neboť Spoludlužník není účastníkem tohoto řízení, když podle zákona o finančním arbitrovi lze

rozhodovat pouze o nároku navrhovatele (popř. navrhovatelů). Navrhovatel současně neupřesnil a ani nedoložil, jaký konkrétní záznam požaduje vymazat.

Finanční arbitr proto vycházel z tvrzení Instituce v jejím vyjádření ze dne 30. 8. 2017, evid. č. FA/22978/2017, že Instituce poskytuje informace jen do Bankovního registru.

Bankovní registr je společná databáze údajů vytvořená na základě informací, které si vzájemně poskytují banky o smluvních (úvěrových) vztazích mezi bankami a jejich klienty na základě § 38a odst. 1 zákona o bankách, podle kterého „*se banky a pobočky zahraničních bank mohou vzájemně informovat o bankovním spojení, identifikačních údajích o majitelích účtů a o záležitostech, které vypovídají o bonitě a důvěryhodnosti jejich klientů, a to i prostřednictvím právnické osoby, která není bankou (...)*“. Správcem Bankovního registru je společnost CBCB - Czech Banking Credit Bureau, a.s., IČO 26199696, se sídlem Na Vítězné pláni 1719/4, 140 00 Praha 4 (dále jen „Společnost“).

Finanční arbitr nemůže v řízení vedeném podle zákona o finančním arbitrovi uložit instituci povinnost zajistit výmaz z Bankovního registru, je však oprávněn v řízení vedeném na návrh spotřebitele proti věřiteli posoudit, zda byly splněny předpoklady pro zápis v Bankovním registru tím, že posoudí, zda Navrhovatel byl v daných obdobích v prodlení s úhradou pravidelné měsíční splátky úvěru.

Finanční arbitr zjistil, že Instituce sdílela negativní informace ohledně platební morálky Navrhovatele v Bankovním registru, kdy konkrétně Instituce tvrdí, že negativní informace se týkají prodlení s pravidelnou měsíční splátkou za březen a duben roku 2013.

Z Výpisu z Bankovního registru finanční arbitr zjistil, že Instituce ohledně měsíce března 2013 uvedla, že Navrhovatel poslední splátku uhradil dne 5. 2. 2013 a že celková dlužná částka činí 336.034 Kč, a ohledně měsíce dubna 2013 uvedla, že Navrhovatel poslední splátku uhradil 24. 4. 2013 a celková dlužná částka činí 325.944 Kč. Tyto údaje tedy odpovídají skutečnosti, jak vyplývá z Přehledu plateb a z Výpisu k Úvěrovému účtu Navrhovatele.

6 K výroku nálezu

S ohledem na skutečnost, že Instituce vrátila Navrhovateli částku 329,02 Kč, tedy vrátila mu částku, kterou Navrhovatel Instituci uhradil v souvislosti s pravidelnou měsíční splátkou za srpen roku 2013, finanční arbitr v této části řízení zastavil. Finanční arbitr současně nezjistil, že by Navrhovateli svědčil nárok na náhradu škody ve výši 8.112 Kč, protože nezjistil, že by Navrhovateli vznikla tvrzená majetková újma a že by byla v příčinné souvislosti s porušením smluvně převzaté povinnosti Instituce podle článku 6.10 „Mimořádné opatření“ Všeobecných podmínek. Finanční arbitr nezjistil, že Instituce účtovala poplatky a sankce Navrhovateli na Úvěrovém účtu v rozporu se zákonem a smluvní úpravou. Finanční arbitr nedovodil, že Dodatek ke Smlouvě o úvěru je neplatný, protože z předložených podkladů nezjistil, že by jej Navrhovatel neuzavřel svobodně a vážně, a současně není neurčitý nebo nesrozumitelný. Protože finanční arbitr nezjistil, že by v příčinné souvislosti s jednáním Instituce Navrhovatel utrpěl bolest nebo že by bylo ztíženo jeho společenské uplatnění nebo že by Instituce zasáhla do jeho přirozených práv, nemohl Navrhovateli přiznat ani nárok na náhradu nemajetkové újmy ve výši 591.888 Kč. Finanční arbitr nezjistil, že vzhledem k prodlení Navrhovatele by nebyla Instituce oprávněna sdílet v souladu se zákonem o bankách informace o Smlouvě o úvěru u osoby Navrhovatele v Bankovním registru.

Na základě všech výše uvedených skutečností rozhodl finanční arbitr tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto nálezu.

P o u ě n í :

Proti tomuto nálezu lze podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi do 15 dnů od jeho doručení podat písemně odůvodněné námitky k finančnímu arbitrovi. Práva podat námitky se lze vzdát. Včas podané námitky mají odkladný účinek.

Podle § 17 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi, nález, který již nelze napadnout námitkami, je v právní moci.

V Praze dne 17. 10. 2017

otisk úředního razítka

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr